

De vaste commissie voor Financiën heeft op 21 februari 2019 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over zijn brief van 31 januari 2019 houdende de impactanalyse van de Brexit voor de Belastingdienst niet-Douane en het validatierapport van het externe bureau EY van de aanpak van de voorbereidingen van de Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 452).

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,
Freriks

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de rapportage Aanpak voorbereidingen Belastingdienst Brexit: Eindrapport externe validatie. Deze leden hebben nog een aantal inhoudelijke vragen. De op handen zijnde brexit zal grote gevolgen hebben voor zowel de mensen, het bedrijfsleven alsook de Belastingdienst. De leden van de VVD-fractie kunnen het voorstel om te komen tot een vorm van (kortdurend) overgangsrecht in de fiscaliteit steunen. Deze leden zien dit als een belangrijke handreiking die ook een positief effect zal hebben op de werkzaamheden van de Belastingdienst.

Vragen bij de impactanalyse; de voorbereidingen op de Brexit van de Belastingdienst niet douane.

De leden van de VVD-fractie vragen in algemene zin hoe mensen en ondernemers geïnformeerd worden over de wijzigingen die ontstaan bij een brexitscenario. Wanneer worden de verschillende groepen geïnformeerd en kan de Staatssecretaris ingaan op de bijdrage van derden om de mensen en ondernemers zo goed mogelijk te informeren? De indruk die deze leden krijgen uit de impactanalyse is dat er veel communicatie loopt via de externe informatiekkanalen van de Belastingdienst. Hoe zorgt de Staatssecretaris ervoor dat de mensen ook daadwerkelijk deze informatiekkanalen bezoeken?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de impactanalyse is uitgevoerd door een negentiental verschillende uitvoeringstoetsen voor verschillende belastingmiddelen en -processen. Kan de Staatssecretaris aangeven of er naast deze negentien middelen en processen nog andere zaken zijn die niet een eigen uitvoeringstoets hebben? Zo ja, welke?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan toelichten waarom de keuze wordt gemaakt om ondernemers alleen via de algemene communicatiekanalen van de Belastingdienst te informeren. Waarom worden ook andere communicatiekanalen, eventueel via brancheorganisaties, niet betrokken bij het informeren van ondernemers? Wat kunnen de gevolgen zijn van deze beperkte communicatie? Is de Staatssecretaris het met de leden van de VVD-fractie eens dat als ondernemers in de huidige situatie geen ervaring hebben met de processen waar zij bij een brexit wel mee te maken krijgen, zij niet actief op zoek zullen gaan naar informatie?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan aangeven hoe de Nederlandse gepensioneerden tijdig worden geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van een brexit. Welk handelingsperspectief kan de Staatssecretaris hen bieden? En wanneer wordt deze informatie gedeeld?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan aangeven hoe de Britse werknemers in Nederland geïnformeerd worden en of hij kan ingaan op de procedure (tijd en kosten) om een verblijfs- of tewerkstellingsvergunning te verkrijgen.

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan ingaan op het extra werk voor de Belastingdienst wat gepaard gaat met ondernemingen die het VK als onderdeel van hun concernstructuur hebben. Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel extra capaciteit hij heeft vrijgemaakt voor dit onderdeel?

Kan de Staatssecretaris ingaan op de toeslagontvangers? Welke stappen worden daar gezet en hoe worden mensen actief geïnformeerd? Kan de Staatssecretaris een uitgebreide toelichting geven op het voorgenomen overgangsrecht ¹ in relatie tot de verschillende onderwerpen?

Vragen bij brief Staatssecretaris van Financiën en rapport EY: Aanpak voorbereidingen Brexit: Eindrapport externe validatie.

De leden van de VVD-fractie merken op dat de op handen zijnde brexit grote gevolgen heeft voor de Belastingdienst, de mensen en de ondernemers. Kan de Staatssecretaris aangeven wat voor hem op dit moment de vijf onderwerpen zijn met de grootste risico's met gevolgen voor mensen en ondernemers?

Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel fte op dit moment belast is met de voorbereiding op de brexit? Zijn deze mensen vrijgesteld van hun reguliere taken?

De leden van de VVD-fractie lezen dat een relatief beperkte verandering voor de Belastingdienst, een substantiële impact kan hebben op burgers en bedrijfsleven en deze is niet meegenomen in de scope van de voorliggende evaluatie. Kan de Staatssecretaris hierop een uitgebreide toelichting geven? Een substantiële impact kan natuurlijk leiden tot een behoorlijke vraag van de Belastingdienst. In hoeverre is hier bijvoorbeeld rekening mee gehouden? Waarom is dit geen onderdeel van de scope van het onderzoek geweest?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de impact op IV en fte werklast in relatieve zin minder dan 0,4% is. In hoeverre is deze werklast voldoende afgestemd op de situatie binnen de Belastingdienst waar nog steeds gewerkt wordt aan het op orde brengen van de capaciteit?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan ingaan op de genoemde mogelijke risico's progressie implementatie en hoe hier (voldoende) capaciteit voor wordt vrijgemaakt. Kan de Staatssecretaris ingaan op de vraag naar een verhoogde capaciteitsinzet tot 29 maart 2019 en voor de periode april en mei 2019?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie danken de Staatssecretaris voor de fiscale impactanalyse van de Brexit. De analyse geeft een goed beeld van de fiscale consequenties als een land verandert van lidstaat naar land buiten de EU.

Voor Nederlandse gepensioneerden in het VK zijn die gevolgen heel groot. Kan de Staatssecretaris specificeren welke fiscale tegemoetkomingen zij verliezen? Zijn dat alleen aftrekposten of ook heffingskortingen? Zo ja, welke heffingskortingen? Kan de Staatssecretaris een inschatting geven wat de financiële gevolgen zijn voor deze Nederlandse gepensioneerden bij de volgende inkomens: AOW, AOW + een pensioen van 10.000 euro en AOW + een pensioen van 20.000 euro?

Heeft de Staatssecretaris overwogen deze mensen een langer overgangsrecht te geven dan tot het einde van dit jaar? De leden van de CDA-fractie vragen dit ook in het licht van overgangstermijnen in andere gevallen, die vaak langer zijn, zoals verblijfvergunning wanneer Britten langer dan vijf jaar in Nederland verblijven en daarmee dus toegang houden tot de arbeidsmarkt en bijbehorende sociale rechten. Hoe gaan andere lidstaten om met gepensioneerden die in het VK wonen?

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 454.

Kan de Staatssecretaris toelichten hoe de groep van toeslagontvangers in het VK eruitziet? Welke nationaliteit hebben zij? Op welke toeslagen hebben zij recht? Hoeveel van de toeslagontvangers krijgen huurtoeslag of kinderopvangtoeslag? Moeten toeslagontvangers in het VK zelf de toeslag stopzetten of kan de Belastingdienst dit ook doen? Om welke groep met «toeslagontvangers die in Nederland wonen» gaat het? Welke heffingskortingen vervallen er na de brexit voor Britten die in Nederland werken?

De leden van de CDA-fractie vragen de regering om een voorbeeld van een fiscale eenheid die door de brexit verbroken wordt, aangezien buitenlandse vennootschappen geen onderdeel kunnen uitmaken van een fiscale eenheid.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie vragen of de burgers en bedrijven die als gevolg van de brexit geen aanspraak meer kunnen maken op toeslagen of socialezekerheidsregelingen nu voldoende zijn geïnformeerd. Welke concrete stappen neemt het kabinet om deze groepen te informeren? Kan hierbij een uitsplitsing gemaakt worden naar de informatie die burgers en bedrijven ontvangen in aanloop naar een eventuele no-deal brexit, en na een eventuele no-deal brexit? Deze leden vragen of de aangekondigde acties bij Toeslagen om toeslagontvangers te informeren in het geval van een no-deal niet te laat komen. In hoeverre vindt de communicatie al plaats in aanloop naar een eventuele no-deal? Verwacht het kabinet dat deze groep toeslagontvangers door de brexit te maken krijgt met problematische schulden? Zo ja, welke stappen onderneemt het kabinet om dit te voorkomen?

De leden van de D66-fractie vragen of, in het geval van piekbelasting, processen op tijd zijn aangepast en voldoende personele capaciteit gereed is.

De leden van de D66-fractie vragen van hoeveel ondernemers inmiddels bekend is dat zij aan de voorwaarden voor een artikel 23-vergunning voldoen? Kunt u een inschatting geven van het aantal ondernemers van wie dit nog niet bekend is?

De leden van de D66-fractie lezen dat in het geval van een no-deal brexit «een deel van de belastingplichtigen niet meer zoals voorheen kwalificerend buitenlands Belastingplichtige is» en dat deze belastingplichtigen «te maken krijgen met een belastingnadeel». Ook lezen deze leden «dat te verwachten is dat betrokken personen hun gedrag aan zullen passen». Deze leden vragen hoe groot de groep is die naar verwachting door de brexit geen kwalificerend buitenlands belastingplichtige meer is. De leden van de aan het woord zijnde fractie vragen naar de verwachte gemiddelde grootte van het belastingnadeel per belastingplichtigen. Deze leden vragen hoe de betrokken personen hun gedrag kunnen aanpassen, zodat zij geen belastingnadeel ontvangen. Voorgenoemde leden vragen of deze groep hier voldoende handelingsperspectief heeft. Deze leden vragen of het realistisch is om van deze groep te vragen dat zij hun gedrag aanpassen.

De leden van de D66-fractie vragen of alle 10.000 Nederlandse gepensioneerden na een brexit gezien worden als niet-kwalificerende buitenlandse belastingplichtigen. Deze leden vragen of deze groep al op de hoogte is gesteld van de mogelijke gevolgen van de brexit voor bijvoorbeeld bepaalde heffingskortingen en of deze groep voldoende handelingsperspectief heeft om een belastingnadeel te voorkomen.

De leden van de D66-fractie vragen hoe groot het negatief budgettaire effect voor de omzetbelasting wordt geschat.

De leden van de D66-fractie vragen hoe de aanbevelingen van EY worden gewogen en geïmplementeerd. Deze leden vragen of dit per aanbeveling afzonderlijk beantwoord kan worden. Voorgenoemde leden zijn met name benieuwd naar de implementatie van de terugval case scenario's voor piekbelasting bij met name communicatie, klantcoördinatie en de Belastingtelefoon, en naar de ontwikkeling van een voortgangsdashboard, integrale plannings en een integrale risicoanalyse. Dit onder andere in het licht van de uitdaging op het gebied van het verbeteren van de sturingsinformatie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met bezorgdheid kennisgenomen van de impactanalyse.

Zij stellen vast dat het ministerie al vanaf begin december op de hoogte is dat er grote problemen voor mensen en bedrijven kunnen optreden, op zowel inkomensvlak als op het vlak van bureaucratie. Deze leden willen graag een overzicht van wat er vanaf het moment van de impactanalyse precies is gebeurd. Kan de Staatssecretaris de Kamer in een tijdlijn informeren?

De leden van de SP-fractie vinden het verstandig dat de Staatssecretaris een externe validatie heeft laten maken van de voorbereidingen, maar missen een beleidsreactie op de aanbevelingen die zijn gemaakt in het validatierapport. Met de informatie die de Kamer heeft gekregen, heeft zij helaas onvoldoende inzicht of de voorgenomen acties daadwerkelijk worden ingezet en hoe de voortgang precies verloopt. Derhalve vragen de leden van de SP-fractie een reactie op de conclusies en aanbevelingen die zijn gegeven. Zij verzoeken om op alle aanbevelingen apart in te gaan.

De leden van de SP-fractie willen graag uitleg waarom de Staatssecretaris de impactanalyse van 7 december 2018 niet eerder met de Kamer heeft gedeeld, terwijl daar meerdere malen om is verzocht in het kader van de wetsbehandeling van de Verzamelwet Brexit of de voorbereiding op het AO Brexit van 23 januari. Hoe verhoudt deze late toezending van informatie zich tot de actieve informatieplicht, volgens de Staatssecretaris? Had de Kamer de informatie ontvangen als zij geen navraag had gedaan in het AO? De leden van de SP-fractie hechten zeer aan een gedegen antwoord en vragen de Staatssecretaris om dit te geven.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de grote impact op de omzetbelasting, de inkomstenbelasting en sociale zekerheid, de vennootschapsbelasting en dividendbelasting, de invoering en de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD). Deze leden willen weten welke mogelijke budgettaire gevolgen er worden voorzien ten opzichte van de Miljoenennota. Verwacht de Staatssecretaris een grote inkomstenderving op een van de onderdelen? Kan deze informatie per ommegaande met de Kamer worden gedeeld?

De leden van de SP-fractie willen graag weten of er ook een inschatting wordt gemaakt van het strategische gedrag van vermogende personen en bedrijven met Britse bedrijfsonderdelen om de belasting te ontwijken of te ontduiken? Kan de Staatssecretaris aangeven hoe hiermee omgegaan wordt, en welke capaciteit daarvoor wordt vrijgemaakt?

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de structurele uitbreiding die nodig is om de impact van de vestiging van bedrijven in Nederland vanuit het VK op te vangen. Spreekt de Staatssecretaris hier van het rulingteam? Kan er een overzicht worden verstrekt van het aantal bedrijven dat zich vestigt en een deal met de belastingdienst heeft gesloten over de te betalen belasting? Op welke onderdelen ziet deze deal toe (Advance Pricing Agreement (APA)/Advance Tax Ruling (ATR)/fiscale eenheid enz.). Voorts willen de leden van de SP-fractie weten hoeveel extra mensen in aanmerking komen voor de expat-regeling. Is daar al een overzicht van te verstrekken? Wat is het financieel beslag van deze groeiende groep?

In de impactanalyse van 7 december 2018 wordt gesproken over de noodzaak van (tijdelijke) wetgeving om continuïteit voor personen en bedrijven te organiseren. Daar hebben de leden van de SP-fractie begrip voor. Deze leden vragen de Staatssecretaris waar de maatregelen blijven. Zij vragen voorts of er (tijdelijke) aanpassing nodig is om een brexit zonder afspraken organisatorisch mogelijk te maken? Zo ja, op welke gebieden ziet dit toe?

De leden van de SP-fractie zien dat de Belastingdienst zich aansluit bij de voorbereiding van banken als het gaat om beleggingsproducten en dergelijke. Zij verzoeken de Staatssecretaris deze regeling per ommegaande met de Kamer te delen. Voorts vragen zij of en zo ja welk toezicht wordt uitgeoefend op de voorbereiding van de banken?

Tot slot willen de leden van de SP-fractie weten waarom gekozen is voor EY om de validatie uit te voeren. Is dit een onderdeel van een «totaal» pakket van de regering, aangezien ook de Ministeries van VWS en IenW een validatierapport van hetzelfde accountantskantoor openbaar hebben gemaakt? Zijn er nog meer validaties gemaakt van impactanalyses van andere ministeries? Kunnen die per ommegaande met de Kamer gedeeld worden?